

KAKO UPORABITI KOHEZIJSKO POLITIKO ZA FINANCIRANJE PROJEKTOV NA GORSKIH OBMOČJIH? INOVACIJE

KAJ JE KOHEZIJSKA POLITIKA?

Kohezijska politika je največja naložbena politika Evropske unije. Zagotavlja finančna sredstva za zmanjševanje socialno-ekonomskih in teritorialnih razlik med državami članicami Evropske unije ter posameznimi regijami. Evropska pogodba o delovanju Evropske unije v 174. členu določa, da omenjena politika upošteva, da je treba posebno pozornost nameniti gorskim regijam.

KAKŠNI SO NJENI CILJI?

V obdobju od 2021 do 2027 bo kohezijska politika zasledovala pet ciljev:

**Pametnejša
Evropa**

inovacije, digitalizacija, gospodarska preobrazba in podpora MSP

**Bolj zelena
Evropa**

brezogljičnost, zelena energija, prilagajanje podnebnim spremembam

**Bolj povezana
Evropa**

strateški promet, digitalna omrežja, povezanost

**Bolj socialna
Evropa**

kakovostno zaposlovanje, izobraževanje, usposobljenost, socialna vključenost in enak dostop do zdravstvene oskrbe

**Evropa bližje
državljanom**

lokalno vodena strategija, trajnostni razvoj mest in podeželja

KOLIKO SREDSTEV JE NAMENJENIH?

Skupaj je bilo za kohezijsko politiko v obdobju od 2021 do 2027 namenjenih 392 milijard EUR, kar je skoraj tretjina celotnega proračuna EU. Sredstva pritekajo iz štirih glavnih skladov:

1

Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR)

2

Kohezijski sklad (KS)

3

Evropski socialni sklad plus (ESS+)

4

Sklad za pravični prehod (SPP)

V okviru kohezijske politike je v obdobju od leta 2021 do 2027 Evropska unija začela izvajati program namenjen krepitvi gospodarskega okrevanja, ki se imenuje Next Generation EU in prinaša dodatnih 776,5 milijardami EUR.

KAKO DELUJE?

Evropska unija vsakih sedem let sprejme vrsto načel in prednostnih nalog za izvajanje kohezijske politike na evropski ravni. Nacionalni in regionalni organi v vsaki državi članici so nato skupaj z Evropsko unijo soodgovorni za opredelitev in izvajanje svojih operativnih programov. Ti programi določajo posebne prednostne naloge in ukrepe, ki so lahko predmet lokalnega financiranja v okviru kohezijske politike. Poleg teh programov se kohezijska politika izvaja tudi v okviru programov Interreg, ki so namenjeni financiranju projektov sodelovanja med regijami iz različnih držav.

Projekt je financiran s sredstvi Generalnega direktorata za regionalno in mestno politiko Evropske unije v skladu s sporazumom o nepovratnih sredstvih št. 2020CE16BAT209.

NA KAKŠEN NAČIN KOHEZIJSKA POLITIKA PODPIRA INOVACIJE NA GORSKIH OBMOČJIH?

Zaradi geografskih omejitev in mestoma tudi nizke gostote prebivalstva so naložbe v infrastrukturo na gorskih območjih še posebej drage. Slednje lahko postane ovira za inovacije, ki postajajo vse pomembnejši razvojni dejavnik na gorskih območjih. Sodobna **digitalna infrastruktura** na primer odpira možnosti za lokalna MSP, izobraževanje in delo na daljavo, dostop do spletnih storitev in telemedicino. Podobno lahko **socialne inovacije** spremenijo način izvajanja storitev splošnega pomena, mobilnost in turizem v gorah.

Kohezijska politika za obdobje 2021–2027 spodbuja inovacije, ki lahko izpolnijo posebne potrebe podeželskih gorskih območij. Podpira naložbe za zmanjšanje digitalnega razkoraka, izboljšanje dostopa do širokopasovnih povezav in pospešitev razvoja digitalnih storitev, kot je telemedicina.

Ob sprejemanju **koncepta pametnih vasi** sklad ESRR podpira projekte socialnih in digitalnih inovacij, namenjene zagotavljanju boljših ali dodatnih storitev podjetjem in državljanom, obenem pa spodbuja **uvvedbo visokohitrostnih širokopasovnih povezav**, zlasti na območjih, kjer primanjkuje komercialnega potenciala za privabljanje zasebnih vlagateljev. Poleg ESRR tudi sklad ESS+ vključuje posebne ukrepe za podporo projektov socialnih inovacij.

V praksi sredstva za projekte inovacij praviloma pritekajo v okviru cilja 1 »Pametnejša Evropa« in cilja 3 »Bolj povezana Evropa« kohezijske politike. Vendar pa sredstva lahko prihajajo tudi v okviru cilja 5 »Evropa bližje državljanom«, ki podpira lokalne pobude in **pobude od spodaj navzgor** ter trajnostni razvoj podeželskih območij.

Čemu služi ta informativni letak? Namen tega informativnega letaka je predstaviti nekaj **praktičnih primerov** rabe kohezijske politike na področju boja proti podnebnim spremembam v evropskih gorskih regijah med leti 2021 in 2027.

NAVDIHNITE SE

OPERATIVNI PROGRAM - SEVERNOEGEJSKI OTOKI (GRČIJA)

Ustrezni cilj: Razširiti uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij na lokalni in regionalni ravni za storitve e-zdravja, turizma ter kulturne in upravne storitve.

Kako so vključena gorska območja? Cilj programa je zmanjšati izolacijo oddaljenih goratih območij na večjih otokih.

Kateri projekti so lahko predmet financiranja?

- Zagotavljanje upravnih storitev za državljane na področju kulture in turizma.
- Zagotavljanje digitalnih storitev in zdravstvenih aplikacij na lokalni ravni brez potrebe po interoperabilnosti s centralnimi sistemi.

Več informacij: <https://www.e-pepba.gr/>
Podatki za stik: Organ upravljanja severnoegejske regije
info@e-pepba.gr

Severnoegejski otoki
(Grčija)

INTERREG ŠPANIJA-PORTUGALSKA

Ustrezni cilj: Spodbujanje digitalizacije na podeželskih območjih.

Kako so vključena gorska območja? Ta program priznava, da je vrzel v pokritosti s širokopasovnimi povezavami med podeželskimi in nepodeželskimi območji na gorskih območjih še bolj izrazita.

Kateri projekti so lahko predmet financiranja?

- Digitalizacija MSP in mikro podjetij.
- Digitalne rešitve za spletno zagotavljanje javnih storitev, kot so zdravstvene storitve ali storitve, povezane z upravo.
- Sheme za izboljšanje digitalnih spretnosti za podjetja in državljane.

Primeri upravičencev: zasebna podjetja, javni organi, šole, razvojne agencije, nevladne organizacije.

Več informacij: <https://www.poctep.eu/>
Podatki za stik: Skupni sekretariat POCTEP
programa@poctep.eu

Oglejte si seznam upravičenih območij v Španiji in na Portugalskem

INTERREG ZA ALPSKI PROSTOR

Ustrezni cilj: Izkoristiti prednosti digitalizacije za državljane, podjetja, raziskovalne organizacije in javne organe; povečati raziskovalne in inovacijske zmogljivosti ter uporabo naprednih tehnologij.

Kako so vključena gorska območja? Celoten program se osredotoča na alpsko območje in zagotavlja financiranje projektov v gorah.

Kateri projekti so lahko predmet financiranja?

- Vzpostavitev novih struktur za e-učenje in delo na daljavo na obrobni območjih.
- Izdelava in izvajanje konceptov pametnih vasi in pametnih mest.
- Rešitve za tveganja, povezana z digitalizacijo, kot so kibernetična varnost, zasebnost, varstvo podatkov.
- Podpora zelenim zagonskim podjetjem, zelenim inovacijam in zelenim praksam.
- Socialne in procesne inovacije, ki temeljijo na naravni in kulturni dediščini alpske regije.

Primeri upravičencev: zasebne organizacije, javni organi, šole, razvojne agencije, nevladne organizacije, univerze.

Več informacij: <https://www.alpine-space.eu/>
Podatki za stik: Skupni sekretariat
js@alpine-space.eu

Oglejte si seznam upravičenih območij v Avstriji, Franciji, Italiji, Lihtenštajnu, Nemčiji, Sloveniji, Švici

INTERREG POCTEFA

Ustrezni cilj: Zmanjšati digitalni razkorak in okrepiti infrastrukturo majhnega obsega ter storitve digitalne poveztljivosti na območjih, kjer je njihovo zagotavljanje še vedno negotovo.

Kako so vključena gorska območja? Program poudarja potrebo po »zadovoljevanju potreb prebivalstva, ki živi na podeželskih in gorskih območjih in je podvrženo visoki stopnji staranja, ali skupin s socialno-ekonomskimi težavami prek izboljšane dostopa do javnih storitev«.

Kateri ukrepi so lahko predmet financiranja?

- Razvoj skupnih aplikacij za olajšanje spletnega dostopa do storitev splošnega pomena, kot so upravne storitve, kultura, zdravje, mobilnost in zaposlovanje.
- Dejavnosti, povezane z učenjem ali usposabljanjem na daljavo.
- Sheme za zagotavljanje osnovnih digitalnih spretnosti državljanom.

Primeri upravičencev: zasebni akterji, javni akterji, nevladne organizacije, univerze.

Več informacij: <https://www.poctefa.eu>
Podatki za stik: Pirenejska delovna skupnost
info@poctefa.eu

Preglejte seznam upravičenih območij v Franciji, Andori, Španiji

KOMU LAHKO KORISTIJO OMENJENA SREDSTVA?

Javne in zasebne organizacije lahko prejmejo sredstva v okviru kohezijske politike, pod pogojem, da prispevajo dodano vrednost k izvajanju projektov. Organizacije lahko sodelujejo kot projektni partnerji, lahko pa prispevajo tudi kot opazovalci ali zunanji strokovnjaki. Fizične osebe na splošno ne sodelujejo kot projektni partnerji v teritorialnih programih, vendar so lahko upravičeni do sredstev v okviru ESS+. Zgornji operativni programi predvidevajo neizčrpen seznam morebitnih upravičencev.

Ta dokument je bil oblikovan v začetku leta 2022 in temelji na osnutku operativnih programov. Zato se lahko del vsebine še naknadno spremeni. Končno besedilo operativnih programov, financiranih v okviru kohezijske politike 2021–2027, bo na voljo na naslednji QR kodi:

KAJ JE MONTANA174?

Montana174 je komunikacijska kampanja, katere namen je obveščati gorsko prebivalstvo o številnih priložnostih, ki jih nudi kohezijska politika na gorskih območjih. Kohezijska politika na gorskih območjih omogoča sredstva za krepitev digitalnih in socialnih inovacij, pospeševanje ublažitve podnebnih sprememb in prilagoditve nanje, podporo turizmu, spodbujanje zaposlovanja mladih in izboljšanje mobilnosti.

www.montana174.org

Ta publikacija odraža izključno avtorjevo stališče. Evropska komisija ni odgovorna za kakršno koli uporabo informacij, ki jih vsebuje navedena publikacija.

